

GRONINGER

ALGEMEEN
VOOR
STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD
DE
EN OMMELANDEN.

De STAATSRaad, GOUVERNEUR VAN DE *PROVINCIE GRONINGEN*, brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de *PASSAGIE* over de zoogenoemde *SCHIPPERS-TIL*, nabij *Bedum*, van Woensdag, den 9 dezer tot wederopzeggens toe zal zijn *GESTREMD*.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
G. J. KEISER.

GRONINGEN
den 7 September 1840.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, bij beslotene Briefjes, voor den tijd van zes jaren, in één Perceel te verhuren: Eene *BOEREN BEHUIZING* en *SCHUUR* met *TUIN* en 38 Bunders, 33 Roeden, 10 Ellen *BOUW- en WEIDELANDEN*, staande en gelegen in den *Ruigelandster Polder*, benevens den daarom liggenden *DIJK*, groot 5 Bunders, 78 Roeden, 10 Ellen, en het *KWELDERLAND*, groot ongeveer 170 Bunders; alles staande en gelegen onder de Gemeente *Oldehove*; zullende de *Condiën* dezer Verhuring ter lezing van de *Gegadigden* liggen ten Stads Kantore te *Groningen*, bij den Logementhouder *VAN DER LAAN*, aan de Groote Markt aldaar, in het Gemeentehuis te *Grijskerk* en aan de *Gerkebrug*. De Briefjes moeten worden ingeleverd ten Stads Kantore vóór of op den 22 September 1840. *GRONINGEN* den 2 September 1840.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN *IDDEKINGE*.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad *Groningen*: R. *LOHMAN*.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* gedenken bij inschrijving te doen aanbesteden de *LEVERANCIE* van

- 1) 750 Tonnen *BAGGER TURF*;
- 2) 750 Tonnen *HARDE*, en
- 3) 750 Tonnen *LANGE ZWARTE GESTOKEN TURF*.

Zullende hiervan de *Condiën* van heden af, in het Raadhuis, ter Stads Secretarij, ter lezing liggen, terwijl de *Biljetten* van Inschrijving, benevens de *Monsters* van den *Turf*, vóór of op den 15 September 1840 moeten worden ingezonden. *GRONINGEN* den 31 Augustus 1840.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN *IDDEKINGE*.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad *Groningen*: J. H. M. *HORA SICCAMA*.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL den 13 Augustus.

De bewoners van den *Libanon* hebben aan den Franschen gezant alhier eenen brief en eenen anderen aan den Britschen gezant gezonden. In het eerste schrijven zeggen zij, na de gewone uitdrukkingen van beleefdheid:

»De bedroevende tijdingen, welke ons door de dagbladen geworden zijn, hebben aan *Syrië* eenen vreeselijken slag toegebracht. Zij hebben de harten van mannen, vrouwen en kinderen verscheurd, welken alleen *Frankrijk* zijne vermogende bescherming beloofd had, en die thans door *Mehemed-Ali* met verdelging bedreigd worden. De ellenden, welke die man over ons uitgestort heeft, sedert het geluk hem tot heer van *Syrië* gemaakt heeft, kunnen *Frankrijk* onmogelijk onbekend zijn. Zij zijn ontelbaar, en het is genoeg te zeggen, dat de verregaandste kwellingen en wreedste onderdrukkingen ons tot wanhoop gedreven en ons den vorigen wensch gewekt hebben, om weder tot de vaderlijke heerschappij van onzen verhevenen Souverein *Abdul-Medschid* terug te keeren. Is dat niet een wettige wensch van een trouw volk? De zoo groote en edelaardige Fransche natie, die overal de vrijheid verbreidt en tot grondvesting derzelve in haar eigen land zoo veel bloed vergoten heeft, die zelfde natie weigert thans, ons door haren magtigen invloed tot het genot van datzelfde geluk te helpen. De Fransche drukpers zegt, dat *Frankrijk* in geene schikking bewilligen zal, hetwelk den afstand van *Syrië* van deszelfs wettigen Souverein *Mehemed-Ali* tot grondslag zal hebben. Is dit waar? De *Syriërs* kunnen het niet gelooven! De zoo edelmoedige, zoo beschaafde Fransche natie kan niet willen, dat wij door eene stelselmatige onderdrukking, waardoor de Egyptische regering zich alleen hoven de overige onderscheidt, vernietigd worden. Wij wenschen slechts, dat men ons veroorloven moge, onder de hoede van onzen waarlijk wettigen Souverein, dien wij sedert vierhonderd jaren onafgebroken gehoorzaamheid bewezen hebben, te mogen terug keeren. Wij verlangen, aan de regten en privilegiën van het *Hatti-scherif* deel te nemen, welke onze genadige Souverein aan al zijne onderdanen zonder onderscheid verleend heeft. Wij wenden ons aan de gerechtigheids-liefde der Fransche regering. Wij merken geheel de Fransche natie, ons tot het verkrijgen van onzen wensch behulpzaam te zijn. De wreedste dwingelandij heeft ons gedwongen de wapenen op te vatten, om ons leven en de eer onzer huisgezinnen tegen de ruwheid der Egyptische soldaten te verdedigen, of ons onder de puinhoopen van ons land te begraven. Onze zaak is regtvaardig, en derhalve hopen wij met vertrouwen, dat de Fransche regering ons in zoo gevaarlijk een oogenblik niet zal verlaten. In deze hoop doen wij dit ons verzoekschrift aan uwe Exc. toekomen en bidden, dat het u behagen moge, hetzelfde aan den voet van den troon van uwen verhevenen heer, den bondgenoot van onzen geraden Souverein *Abdul-Medschid*, neder te leggen.

(Get.) Vorst *Faris Schahab*; Vorst *Joseph Schahab*; Emir *Haidar*; Scheik *Frasis el Hasan*, Seriesker; *Shak Faris Habeisch*. Voorts de natien der *Maroniten*, *Druzen* en *Mutualis*.

Uit den stijl schijnt het, dat deze brief, zoo hij echt is, door eenen der Egyptenaren opgesteld moet zijn, die zich bij de bergbewoners ophouden.

VAN DEN 19den. De jongste door den Franschen gemagtigde aan het Turksche ministerie gerigte nota heeft eenen zeer onaangename indruk op de *Porte* gemaakt. Zoowel de *Sultan* als de ministers gaven groote bezorgdheid te kennen over den daarin heerschenden toon. Het is lord *Ponsonby* evenwel spoedig gelukt deze vrees te doen bedaren, en de *Porte* heeft hare reeds vroeger gedane verklaringen op nieuw herhaald, verklaringen, met welke de *Sultane Valide* eindelijk begrepen heeft te moeten instemmen en die bevatten, dat de besluiten der vier verbondene Mogendheden het eenige rigtsnoer voor de toekomstige handelwijze der *Porte* zullen zijn.

Zoo men zegt, zou de Turksche bekrachtiging van het Londensche traktaat heden onder hetzelfde gesteld zijn en overmorgen naar *Londen* worden verzonden. Het korps van 6000 man, hetwelk tot de expeditie naar *Syrië* bestemd is, heeft reeds deze haven verlaten en neemt den weg over *Mitylene* en *Cyprus*.

De Russische legermagt, die aan de kusten der *Zwarte zee* ter inscheeping ereed ligt, wordt op 30,000 man begroot.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 30 Augustus.

Brieven uit *Petersburg* brengen de gewigtige tijding mede, dat door de Russische admiraliteit naar *Kroonstad* het bevel is gezonden, om 18 oorlogsschepen onverwijld naar de *Middellandsche zee* te doen stevenen. Wanneer nu deze 18 bodems zich met de Engelsche vloot in de *Levant* hebben vereenigd, alsdan zal het onder bevel van den admiraal *Stopford* staande gecombineerde eskader uit 48 zeilen zamengesteld zijn, waaronder 22 Engelsche, 4 Oostenrijksche, 4 Ottomaanische en 18 Russische. Daarenboven zullen nog eenige Britsche oorlogsschepen van zwaar kaliber eerstdaags in zee gaan, ter versterking van het eskader in de *Levant*.

FRANKFORT den 4 September.

De zaken aan den staatkundigen gezigtelinder beginnen weder eene eenigzins donkerder kleur aan te nemen. *Frankrijk* heeft aan de overige Mogendheden verklaard, dat het wel is waar den oorlog niet wenscht, maar zich voor mogelijke gebeurtenissen toch moet toerusten. Hierop blijft nu voor de overige Mogendheden niets overig, dan om insgelijks militaire maatregelen van voorzorg tenemen, en wij zullen weldra zien, dat *Pruissen* aan den *Rijn* zijne strijdkrachten zal versterken; het wordt door de toerusting van *Frankrijk* daartoe gedwongen. Er is niet aan te twijfelen, of de vier Mogendheden zullen, in geval *Mehemed-Ali* bij zijne

weigering volhardt — zoo als te verwachten is — ernstige maatregelen tegen denzelfden nemen. Alles zal slechts hierop aankomen, dat het Oostersche vraagstuk zich blijve bepalen tot de *Levant* en geen Europeesch vraagstuk worde. Mogt dit laatste evenwel gebeuren, dan mag men hopen, dat *Duitschland* allezins wel toegerust bevonden zal worden, en dat de *Duitschers* geene schending van hun gebied van de zijde der *Franschen* zullen dulden. — Naar men verneemt, heerscht thans bij de militaire Bonds-kommissie eene bijzondere werkzaamheid. Indien het noodig mogt zijn, kan het Bonds-leger in weinige weken in slagvaardigen toestand gebracht worden.

— Te *Berlijn* beschouwt men het als een gunstig teeken voor het behoud van der algemeenen vrede, dat de minister van oorlog onlangs bevel gegeven heeft tot het ontslag der reserve van het leger, op gelijke wijze als zulks gewoonlijk in het najaar plaats heeft. Daarbij wordt echter tevens opgemerkt, dat de *Pruisische* armee zoo voortreffelijk georganiseerd is, dat binnen den tijd van veertien dagen driemaal honderd duizend man onder de wapenen zouden kunnen staan, waartoe men in *Frankrijk* drie maanden zoude noodig hebben.

— Het stadje *Sonneberg* in *Saksen-Meiningen* is, in den nacht van den 27 op den 28 Augustus, grootendeels afgebrand. De kerk, het raadhuis en meer dan tachtig woonhuizen zijn eene prooi der vlammen geworden.

VAN DEN 6den. Men heeft hier tijdingen uit *Konstantinopel* van den 19 Augustus, houdende, dat de insurrectie in de Turksche provinciën van *Klein-Azië* al meer en meer toeneemt; het Gouvernement heeft wederom sterke korpsen *Aibanen* derwaarts gezonden, om den opstand zoo snel mogelijk te dempen. Uit *Konstantinopel* waren 6 Turksche oorlogsschepen vertrokken, om zich met de *Britsch-Oostenrijksche* vloot te vereenigen.

HANOVER den 4 September.

Gisteren heeft de Oostenrijksche heekundige dr. *Jaeger* de reeds sedert lang voorgenomene, maar gedurig verschovene operatie aan een der oogen van onzen kroonprins, welke, gelijk bekend is, blind is, verrigt. De zoogenoemde staar is verbroken, maar men is er niet in geslaagd, om dezelve weg te nemen. De ongelukkige prins bevindt zich, volgens de uitgegevene bulletins, in zijnen toestand tamelijk welvarende; doch het zal eerst later kunnen blijken, of het zoo zeer gewenschte doel der operatie, hetwelk, zoo als bekend is, ook om staatkundige redenen van groot belang is, bereikt zal worden.

GROOT BRITTANJE.

LONDEN den 5 September.

Prinses *Augusta*, de oudste zuster van wijlen den vader der Koningin, die sedert lang ziekelijk geweest is, schijnt thans in een' hopeloozen toestand te verkeeren. Prins *Albert* is eergisteren van *Windsor* naar *Londen* gereden, om de doorluchtige kranke te bezoeken.

— Het *Bewind* is tot eenige meerdere toerusting ter zee overgegaan. Behalve de 28 lineschepen, die thans te water en in dienst zijn, worden 8 andere gereed gemaakt, om spoedig in dienst gesteld te worden. — De *Vanguard* en de *Rodney* zijn gereed, om naar de *Middellandsche zee* te stevenen; na de aankomst van deze twee schepen en van twee lineschepen, die van den *Taag* derwaarts moeten zeilen, zal de vloot in de *Middellandsche zee* 14 lineschepen tellen. — Bij voortdurend worden oorlogsbehoefden en detachementen mariniers naar de *Middellandsche zee* gezonden.

De dagbladen, welke verlangen, dat dit Rijk de overmagt ter zee, die het tot dus ver bezeten heeft, zal handhaven, dringen steeds met den meesten ernst aan op de noodzakelijkheid van nog veel meerdere toerusting.

In den tegenwoordigen toestand der staatkundige aangelegenheden, welke loop, hoe zeer dan ook het behoud des vredes hier en elders moge gewenscht worden, steeds onzeker blijft, maakt de aanhoudende woeling van den Ierschen volksmenner *O'Connell* bij velen hier te lande een' allerongunstigsten indruk. Deze onruststoker heeft juist in de laatste weken, zowel in het noorden van *Engeland* als in *Ierland*, den kreet van »opheffing der Unie» weder aangeheven, en daarbij de onbeschaamdheid gehad van openlijk te dreigen met een' afval van *Ierland*, in geval van het uitbreken van eenen oorlog. De bladen der conservatieve opposanten ergeren zich hoogelijk over deze taal, en niet minder over de onverschilligheid, welke het *Bewind* ten aanzien van die woelingen aan den dag legt.

— Den 27 der vorige maand is te *Dromore*, in het graafschap *Kildare*, zekere *Martha Borks* in den ouderdom van honderd drieëndertig jaren overleden.

— Uit *Madrid* wordt, onder dagteekening van den 26sten, geschreven:

»Er schijnt zich hier eene onbekende crisis voor te bereiden, in den smaak van de gebeurtenissen van 1830 in *Frankrijk*; mogt dit werkelijk het geval worden, zoo twijfelt men niet, of *Espartero* zal de rust zijner dagen aan zijn vaderland ten offer brengen, en zich getroosten de heerschappij, hetzij onder den titel van beschermder der kroon, of ook wel van burger-koning, te aanvaarden. Reeds worden er alom genootschappen opgericht, om de constitutionele vrijheden tegen de aanmatigheden van het Gouvernement te verdedigen.

FRANKRIJK.

PARIJS den 5 September.

De raad van ministers beraadslaagt sedert twee dagen over eene nieuwe nota der vier Mogendheden, in welke, naar men zegt, aan *Frankrijk* wordt voorgesteld, om de onderhandelingen betrekkelijk het Oosten te hervatten op de grondslagen, onlangs in de *Revue des deux Mondes* aangeduid, volgens welke het levenslange bezit van *Syrië* aan *Mehemed-Ali* zoude worden toegewezen. De vergadering heeft gisteren meer dan vijf uren aangehouden.

— De berigten uit *Alexandrië* en *Konstantinopel* komen daarin overeen, dat op alle punten van het Turksche rijk eene buitengewone opgewondenheid tegen de Christenen heerscht, terwijl de bevolking overal zich zeer ten voordeele van *Mehemed-Ali* uitlaat, dien men algemeen als den waren verdediger van den *Islam* beschouwt.

— Men leest in de *Quotidienne*: »Heden heeft het Gouvernement door eene telegrafische dépêche berigt ontvangen, dat de provincie *Constantine* door *Abd-el-Kader* is bezet.

VAN DEN 6den. Het Gouvernement heeft heden de volgende telegrafische dépêche bekend gemaakt:

»*ALEXANDRIE*, 20 Aug. De commodore *Napier* heeft den 14den de Egyptische gezagvoerders gesommeerd, *Syrië* te ontruimen. Hij heeft verscheidene proclamatiën gedaan, welke hij aan den Emir *Bechir* heeft gezonden; deze prins heeft dezelve, met betuiging zijner getrouwheid, aan *Mehemed-Ali* afgevaardigd.

Voorts leest men nog in den *Moniteur* de volgende berigten:

»Zeeherigten uit *Malta*, dd. 1 Sept., melden, dat de Engelsche stoomboot *Alecto*, die den 24sten *Beyrut* en den 27sten *Alexandrië* had verlaten, den 31 Augustus te *Malta* was aangekomen. Bij hare afreis van *Beyrut* was de commodore *Napier*, die daags te voren de stad niet door de Egyptenaars had kunnen doen ontruimen, met zijne vier schepen hooger op naar zee voor anker gaan liggen.

»Het Turksche troepen-konvooi was nog niet aangekomen.

»*Syrië* was steeds kalm.

»De admiraal *Stopford* stationeerde met drie Engelsche lineschepen, een fregat en twee stoomboten voor *Alexandrië*, voorts had hij nog twee Oostenrijksche fregatten en eene korvet bij zijn eskader.

»*Mehemed-Ali* volhardt in zijne weigering. *Alexandrië* genoot de volmaakte rust. *Rifaat-effendi* bevond zich steeds aldaar.

Die telegrafische berigten komen ons hoogst gewigtig voor; want er blijft nu geen twijfel meer, dat de geallieerde Mogendheden onverwijld tot de uitvoering van het 15-Juli traktaat overgaan. Terwijl men te *Londen* de onderhandelingen schijnt te willen openen, hebben de agenten in de *Levant* bevel bekomen, de vastgestelde maatregelen tot derzelve voltrekking nader voor te bereiden. Intusschen zegt men ons niet, of wij er op toegerust zijn, om ons tegen de uitvoering van de

ontwerpen der vijfzijdige alliantie te verzetten. Wij weten niet, op welk oogenblik Frankrijk beslissen zal, tusschen te treden. Na de door den admiraal gedane sommatie is het blijkbaar, dat de blokkade der Syrische kusten zal bevolen worden. Tot dusverre is *Mehemed-Ali* gezind, om alleenlijk defensief te handelen. Zal Frankrijk de blokkade erkennen?

Wij worden gewenscht hebbende, dat, ten gevolge dezer tijdingen, de *Moniteur* hadde aangekondigd, dat de heer *Duperré* bevel bekomen had, zich onverwijld te Toulon te gaan inschepen.

Zeker is het, dat deze telegrafische berichten gisteren op de Tuilleries bekend waren. Wellicht hebben zij bijgedragen tot de daling, die zichter betree van gisteren heeft geopenbaard. De ministers zijn gisteren tot zeer laat in den avond in rade vergaderd geweest.

Men leest in den *Courier de Lyon*, onder dagteekening Livorno den 28 Aug.: »De berichten uit boven-Italië zijn van belang. Men zegt, dat Albanië reeds in opstand is en de bevolking zich voor *Mehemed-Ali* verklaart. De Turkische overheden bevinden zich in den moeilijksten toestand.»

Men wil weten, dat het ministerie van oorlog reeds de wetsontwerpen in gereedheid heeft tot het oproepen der ligting voor 1841 en het mobiel verklaren der nationale garde. Deze ontwerpen zouden aan de Kamers, onmiddellijk na de opening der zitting, in het begin der volgende maand, worden aangeboden.

Men had ongelijk met te verwachten, dat de zamenscholingen der werklieden zouden ophouden. Het grootste aantal was eergisteren werkelijk in hunne werkplaatsen gebleven; doch ongelukkig zijn die zamenscholingen gisteren avond van eenen ernstiger aard geworden, dan die der vorige dagen. De werklieden hadden hunnen arbeid alleen hervat, ten einde des avonds betaling te kunnen vorderen, en om 8½ uur was een aanmerkelijk aantal op de Boulevards *St. Martin* en *St. Denis* vereenigd. Een kommissaris van politie, vergezeld van eenen tamboer, heeft hen bevolen uiteen te gaan. Dit door hem geweigerd zijnde, hebben de troepen hen aangevallen. Op de hoogte van het *Ambigu-Comique* hebben zelfs twee *décharges* der infanterie plaats gehad.

Gisteren avond hebben nog vele arrestaties plaats gehad. De gevangenis was vol werklieden.

Men verzeekt, dat dezen avond de geheele uitgestrektheid der Boulevards van het Gymnasium tot aan den Turkschen tuin door troepen te paard en te voet zal bezet worden.

Bij deze volksbewegingen, die wegens het belang der arbeidende klassen zelfs veel te lang duren, begint men duidelijk de werking van volksmenners en staatkundige factiën te ontwaren; de anarchistische vereenigingen zijn werkzaam, om van de verdooldheid der ambachtlieden partij te trekken. Het is te hopen, dat het gezonde verstand der overgrote volksmasse de afgedwaalden ten laatste zal onttrekken aan die woelgeesten en aan het juk, hetwelk de door een klein getal luie en tot niets behuizende arbeiders ingehoezemde schrik hun oplegt. Gelijk wij hier boven zeiden, sommige ambachtlieden hebben hunnen arbeid hervat; dit voorbeeld zal, ondanks de misdadige opruijngen, waarvan de werklieden de eerste slagtoffers zijn, waarschijnlijk spoedig door de andere worden gevolgd.

De vooruitzichten van onzen Spaanschen correspondent verwezenlijken zich ongelukkigwijze.

De officiële avondbladen berichten, dat de Koningin-Regentes eenen *coup-d'état* in miniatur heeft gedaan. Zij heeft de in overleg met *Espartaco* na de Barcelonische gebeurtenissen benoemde ministers weggezonden, en hen door volstrekt ondergeschikte lieden, uit de partij van den teruggang, vervangen.

Zoodra deze tijding te Madrid is bekend geworden, heeft de municipaliteit dier stad zich permanent verklaard, de nationale garde is te wapen geloopt en heeft de voornaamste posten bezet. De kapitein-generaal *Aladama* heeft een *décharge* doorgegaan, waarbij zijn paard onder hem doodgeschoten en zijn adjudant is gekwetst geworden. Hij heeft met twee bataljons, een escadron en verscheidene stukken geschut aan het Retiro post gevat. De plaats-kommandant *Buerens* is gearresteerd en wordt op het stadshuis gevangen gehouden. Dus luiden de heden avond van het ministerie uitgegane berichten.

Men kan zich verzekerd houden, dat de voornaamste steden van Spanje niet dra len zullen de beweging van Madrid te volgen; de armee zal die beweging ondersteunen; want in den boezem der armee is *Espartaco* almachtig. Wat zal dan aan de Regentes overblijven?

Van den 1den. Te St. Omer zal een kamp van 25 à 30,000 man worden opgeslagen.

In alle Fransche aan Zwitserland grenzende gemeenten is bevel gegeven, het getal der plaatsen, in welke kavallerie-depots kunnen worden gelegd, mitsgaders den staat der approvisionnementen aan te duiden, welke zij zullen kunnen leveren, als de oorlog uitbreekt.

In dit oogenblik bestaat er tusschen onzen raads-president ter eenre, en de gezanten van Oostenrijk, Rusland, Pruisen en Engeland ter andere zijde, volstrekt geene regtstreekse gemeenschap.

Dezen geheelen morgen heeft de politie niet opgehouden werklieden uit hunne woonplaatsen op te ligten en in hechtenis te zetten.

De samenrottingen der werklieden hebben van heden morgen te 11 uren in de voorstad *St. Antoine* een ernstig voorkomen aangenomen, en op het vooruitzicht op eenig tumult, hebben de winkeliers zich genoodzaakt gezien, hunne magazijnen en winkels te sluiten. De tamboers der nationale garde hebben den geheelen morgen briefjes aan al de legioenen rondgebracht. Uit ieder legioen is een piket gekommandeerd.

Te 2½ uur namiddag. Ik kom zoo even van de voorstad *St. Antoine*, alwaar, zeide men, een ernstige kloppartij tusschen de militairen en werklieden had plaats gehad. Voor alsnog is het niet tot eenig vechtruimer gekomen, maar er heerscht in die wijk buitengewone onrust en verbittering. Van de *St. Pauluskerk* in de *St. Antoinestraat* tot aan de barrière de l'Etoile zijn de werklieden in zoo digte drommen zamengehoopt, dat men er schier niet kan doorkomen. Men kan veilig hun getal op 50 à 60,000 stellen. Omstreeks 1 uur, zegt men, is er eene poging gedaan, om een omnibus en eene brouwerslede uit te spannen, om daarvan barrikaden te maken; maar de gewapende magt heeft zulks nog niet te verhinderen, en de belhamels dier poging tot geweldenaar zijn gearresteerd geworden.

Overigens hoort men van uit het midden dezer buitengewone volksophooping geenerlei oproerige kreet aanheffen. Patrouilles der liniestroepen en municipale gardes doorkruisen de voorstad, en beletten de werklieden zich in massa's te vereenigen.

Op het Bastille-plein is eene schildwacht der municipale garde aan de deur van iederen wijnverkooper geplaatst, die de werklieden belet er binnen te treden.

Te 3½ uur. In alle wijken van Parijs wordt alarm geslagen. Men zegt, dat eene bende van 20,000 werklieden, met eene roode vlag voorop, naar de Groote Markt optrekt. In de rue *St. Denis*, *St. Martin* en belendende straten worden in allerijl de winkels gesloten.

In de wijken omstreeks het stadshuis en bij verscheidene barrières verzamelen zich massa's van werklieden.

Deze omstandigheden zijn vrij ontrustend voor den avond; maar wij kunnen verzekeren, dat het openbaar gezag krachtvolle en groote maatregelen genomen heeft, om iedere poging tot bedenkelijke wanorde te beteugelen.

Het Gouvernement heeft van al de dorpen rondom Parijs berichten ingewonnen, om er verscheidene regementen kavallerie te kantonneren, die heden van Fontainebleau moeten aankomen.

Het is ons ook bekend, dat de politie er van verwittigd was, dat de werklieden heden, Maandag, rumoer wilden maken. Het getal der gearresteerden is bereids zeer groot. De nationale garde van de jurisdictie is opgeroepen geworden, en bezet de barrières.

5 of 6 bataljons liniestroepen en 2 eskadrons kavallerie staan op de *Place du Carroussel* uitgerukt.

De huiszoekingen en gevangennemingen worden door de politie nog steeds voortgezet; bij twee individus, waarvan de een letterkundige, de ander student in de medicijnen is, en die beiden tot het genootschap der zoogenoemde *travail-leurs* behooren en in hechtenis zijn genomen, zijn, naar men verzekert, eene briefwisseling en andere papieren van het uiterste belang ontdekt.

De heer *N.*, neef van eenen beroemden geestelijke, op dit oogenblik, tot uitbreiding der propaganda, in de departementen van het centrum eene reis doende, vindt zich, naar men zegt, door de ontdekking van brieven, die hij van onderscheidene punten geschreven heeft, in groote verdenking gebragt; deze brieven moeten een geheel nieuw licht verspreiden over de eigenlijke oorzaak van de bewegingen der werkende klasse, die sinds eene week Parijs met ongerustheid en vrees vervult. Wij moeten ons van meerdere bijzonderheden onthouden; het parket is met de zaak belast; hare instructie moet, naar het bevel des zegelbewaarders, met den meesten spoed plaats hebben. Men wil, dat het buitenland-sche goud aan deze binnenlandsehe onlusten niet geheel vreemd zoude zijn.

5 Uren. Sedert drie uren wordt in alle wijken van Parijs de alarmtoot geroerd, om de nationale garde bijeen te verzamelen. De liniestroepen, de kavallerie en de artillerie zullen de voornaamste punten der stad bezetten. Men vecht met bijzondere hevigheid in de voorstad *St. Antoine*, waar de werklieden bar-

rikades opgericht hebben. Het geschut wordt op dit oogenblik in de omstreder rue *St. Martin* losgebrand. Op het plein des Victoires is men insgelijks sla Men vreest ernstige nitsporigheden tegen dezen avond, uit hoofde van den Maandag want de verbittering der werklieden is zeer groot. De ministers zijn bij Koning en permanence op het paleis. De Fransche 3 pCts. zijn 75.85.

Schier al de dagbladen beschouwen de jongste tijdingen uit het Oosten van het uiterste gewigt. Ieder vraagt zich, hoe de commodore *Napier* van Egyptische overheden de ontruiming van Syrië heeft kunnen vorderen, vóór de ratificatie van het Londensch traktaat nog behoorlijk plaats heeft gehad; zelfs vóór dat de termijn van 10 dagen, door *Rifaat-bey* aan *Mehemed-Ali* teekend, verstreken is.

Die tijdingen bewijzen beter, dan iets ter wereld, dat Engeland met al zijn vriendschapsbetuigingen jegens Frankrijk slechts ten doel heeft, hetzelfde in de te wiegen. Men bespiedt de uitvoering van heimelijk vastgestelde maatregelen, en men wil Frankrijk diets maken, dat men genegen is, om het traktaat wijzigen.

Algemeen ziet men hier met leedwezen, dat het Gouvernement niets doet, het vermoeden weg te nemen, alsof het voornemens was, *Mehemed-Ali* aan lot over te laten, zoodra de Russen binnen Konstantinopel mogten ruk. Niettemin erkennen sommige dagbladen, dat de gewapende tusschenkomst Rusland thans waarschijnlijk is, en derhalve het oogenblik niet veraf is, wa Frankrijk genoodzaakt zal zijn openlijk voor *Mehemed-Ali* partij te trek. Maar hoe komt het dan, dat, onder anderen, de *Constitutionnel* een volke vertrouwen aan den dag legt? Naar de taal van dit dagblad te oordeelen, den de sommatiën van den commodore *Napier* geenerlei gewigt hebben.

De berichten uit Madrid zijn weinig voldoende. De municipaliteit is, na op gemeoederen te hebben gewerkt, meester van de stad gebleven. Twee regementen zijn door beloften verleid geworden, en de krijgsmagt verdeeld zijnde, heeft gezag moeten bezwijken. Eene deputatie is naar de Koningin-Regentes geden, om de benoeming van een ministerie te verkrijgen, meer in overeenstemming met hetgene de exaltados de publieke opinie noemen. Er hebben ook te regeldheden te Burges, Barcelona en Valencia plaats gehad.

De heden door den *Moniteur* bekend gemaakte tijdingen uit het Oosten den onder de spekulanten schrik verspreid en de samenrottingen der werklieden hebben ook nog tot de paniek bijgedragen. De rente, eergisteren op 79.10 sloten, is heden op 77.70 geopend en gedaald tot 75.70. Even vóór het sluit der beurss is zij weder een weinig opgekomen, en de geheven koers is 76. dus 2.90 daling sedert Zaterdag. De 5 pCt. met de coupon was eergisteren sloten op 113.20, hetwelk op 110.80 uitkwam, zonder de coupon. Heden dezelfde geopend op 110.10 en gedaald op 107. De blijvende prijs is 107.20, in de baisse 2.90.

Van den 8sten. Fransche 3 pCt. 76.50; dito 5 pCt. 108.10.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 5 September.

Bij besluit van Z. M. is benoemd: tot controleur der belastingen te Zuidbrab. *F. J. van Goor*, en zijn eervol ontslagen *H. Cornets de Groot*, als Rijks ontvanger te Cuyk, met aanspraak op pensioen, en *H. Evers*, als surnummerair der belastingen te Appingedam.

Z. K. H. prins *Hendrik* is alhier van Hoogstdezelfs volbragte zeereis in den welstand aangekomen.

Van den 6den. Heden heeft de inschrijving der geboorte-akte van den Prins de registers van den burgerlijken stand plaats gehad, en zijn aan dit Vorstelijk bij die gelegenheid, gegeven de namen van WILLEM NIKOLAAS ALEXANDER DIERIK KAREL HENDRIK.

Van den 8sten. Het bulletin, dat heden aan het hôtel van Z. K. H. den Erfprins van Oranje is bekend gemaakt, luidt als volgt: »De staat van Mevrouw de prinses van Oranje blijft volkomen voldoende. De jonge Prins bevindt zich welvarende.»

Heden had de burgemeester dezer stad het genoegen, van den heer van *Brakhorst*, secretaris van Z. K. H. den Erfprins van Oranje, te ontvangen eene som vierhonderd guldens, om namens Z. K. H. op de meest gepaste wijze uit te deelen der, de ongelukkigen en behoeftigen binnen deze gemeente, ter gelegenheid van geluk dat Hoogstadelijken is wedervaren, in de geboorte van eenen zoon.

De Hooge Raad heeft, bij deszelfs arrest van heden, vernietigd het arrest van het Prov. Hof van Gelderland, waarbij in hooger beroep was bevestigd vonnis der Arr.-Regtbank te Tiel, waarbij *D. van Haren Noman* veroordeeld was, ter zake van den zoogenoemen nadruk van het in het *Staatsblad* geplaatst Tarief van justitie-kosten, enz. De Hooge Raad, in gevolge art. 105 van de w. de R. Org., ten principale regt doende, heeft al verder het bedoelde vonnis vernietigd, en verklaard, dat het door den regt. begane feit noch misdadig, noch bedrijf, noch overtreding oplevert; zullende de kosten der procedures, tegen regt. gevoerd, gedragen worden door den Staat. De Hooge Raad heeft in belangrijk arrest het gewigtig beginsel aangenomen, dat bij de wet van den 25 1817, nopens den eigendom van letter- en kunstwerken, aan den Staat uitsluitend eigendoms-regt is toegekend, en daarbij alleen bedoeld worden zondere personen; dat bovendien in dezen door den Staat zelfs niet in leed zijn de bepalingen van art. 6 der wet, waarbij de vereischten worden vastgesteld, die men behoort te vervullen, om het kopijregt te kunnen deren; dat de Kon. besluiten van 1822 geheel nieuwe en op zich zelve sta bepalingen bevatten, tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat, dezelve van de vooronderstelling zijn uitgegaan, dat dit regt ook bij de wet 1817 was daargesteld; dat de beschikkingen dezer besluiten echter in aanmerking komen, wanneer er aan den Staat geene regten zijn toegekend grond dezer besluiten mitsdien vervalt, enz. Op deze gronden heeft de H. verklaard, dat de wet van den 25 Jan. 1817 gedeeltelijk geschorren, gedeeltelijk verkeerd is toegepast.

Door Z. M. is aan de Roomsche-Katholieke gemeente te Nistelrode, in Noord-Brabant, eene Rijks subsidie verleend van f 4000, tot gedeeltelijke voorzien in de kosten van herstel en vergrooting van het bestaande kerkgebouw of het ten eener nieuwe kerk.

AMSTERDAM den 7 September.

De dezer dagen alhier aangekomen en in den Doelen gelogeerde Prins, Z. M. graaf van *Syracuse*, broeder van Z. M. den Koning der beide Siciliën, heeft Zaterdag de voornaamste merkwaardigheden dezer stad bezigtigd. Gisteren heeft Z. K. H., vergezeld door den heer *Arata*, consul van Sardinië en der beide Siciliën, een uitstapje naar Zaandam, Broek, enz. in Noord-Holland gedaan; vervolgens, na bij gezegden consul gedineerd te hebben, het genootschap *N. V. Artis Magistra* alhier met een bezoek vereerd.

LEIDEN den 6 September.

Onder de daden van edele zelfopoffering, welke van tijd tot tijd in onze stad rigt worden, en waarvan wij steeds gewoon zijn melding te maken, behoort deze: In den namiddag van laatstleden Vrijdag viel het driejarig zoontje van *M. Iperen*, schipper op Utrecht, op den Apothekersdijk in het water en was weld het midden der ruime gracht gedreven, toen de edel groot achtbare heer *H. Gelid* van den raad en griffier van het kantongereg, aldaar voorbij kwam, niet aan de om in het water te springen, aldus het kind gelukkig redde en aan deszelfs ders terug gaf, welke den dank, aan dien edele verschuldigd, diep in hun hart voelen. Het kind verkeert thans in vorige gezondheid.

Laatstleden Vrijdag middag gebeurde er in onze stad een droevig onge daer een gedeelte van den steiger, staande voor de op de Haarlemmerstraat, bij de Haven, nieuw gebouwde Roomsche Kerk, waarvan de steenen werden gevoegd, instortte en drie mannen, op denzelfden werkende, naar beneden v waardoor *A. de Jong*, een oppassend man en gehuwd, doch zonder kind, zoodanig gewond werd, dat hij den volgenden dag is overleden; een ander keert nog in zorgelijke omstandigheden, terwijl de derde zich weinig beeft.

ROTTERDAM den 7 September.

De baron *de Stassart* is, als buitengewoon envoyé en minister plenitiaris van België, met eene tijdelijke en bijzondere zending bij het Hof van dinis belast geworden.

HAARLEM den 7 September.

Brieven van het eiland Java, van den 19 Mei, luiden steeds gunstig, ten zien van den toenemenden bloei, de welvaart en de uitbreiding der nijver daar te lande. Ook op Sumatra wordt het bestuur des lands hij voortdurend en meer georganiseerd; doch aldaar heeft men, uit den aard der zaak, nog tijd tot tijd met moeilijkheden te kampen. Zoo is, bij eene verkenning in distrikt Baros, de zoo verdienstelijke luitenant kolonel *Roeps* verraderlijk een gewerschot doodelijk getroffen; doch hebben de Nederlandsche troepen dood dadelijk gewroken, door een paar vijandelijke bentings met de bajonet vermeesteren, en al wat daar in was over de kling te jagen. De eerste luit. *Bisschop*, onlangs als zoodanig benoemd, heeft zich daarbij allerlofelijkst getaan; hij heeft elf wonden bekomen, maar is ook dadelijk tot kapitein bevorderd. De serjant-majoor *Rodechaik* is, wegens hetzelfde wapenfeit, als luitenant be-

Te Groningen, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met autorisatie.)